

جلسه یکصد و بیست و نه
صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه
سی ام اسد ۱۳۰۱ مطابق بیست و هشتم
ذی حجه الحرام ۱۳۴۰

مجلس تقریباً سه ساعت قبل از ظهر
بریاست آقای مؤتمن الملک
تشکیل گردید

صورت مجلس یوم یک شنبه ۲۸
اسدرا آقای امیر ناصر قرائت نمودند
رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی
هست ؟

آقای سید محمد تقی طباطبائی -
پنانچه در جلسه گذشته هم عرض کردم آقای
فتح الدوله مریض هستند .

رئیس - در صورت مجلس هم ایشانرا
غائب با اجازه نوشته اند .

دیگر ایرادی نیست؟ (گفته شد خیر)

صورت جلسه تصویب شد دستور امروز لایحه
قانون استخدام است و لایحه قانون میزبانی
دو فقره لایحه تقاضای وجه هم از طرف دولت
رسیده است یکی راجع بتقاضای یکصد و
پنجاه هزار تومان اعتبار از برای ازدیاد
شخصه و پنجاه نفر بر قوای امنیه مملکتی
یکی دیگر تقاضای پنجاه هزار تومان از محل
چهل هزار تومان اعتبار ماهیانه برای
نمایشگاه امته وطنی هر دو لایحه به کمیسیون
بودجه مراجعه می شود یک پیشنهادی هم
آقای مساوات در جلسه قبل کردند که حالا
باید قرائت بشود رأی بگیریم .

(آقای منتصر الملک بشرح آتی
قرائت نمودند)

بنده پیشنهاد می کنم کتراتهای
راجع با استخدام مستخدمین خارجه به مجلس
بباید تا نمایندگان از مواد آن مستحضر
شوند .

رئیس - رأی می گیریم به قابل توجه
بودن این پیشنهاد بعد ارجاع می شود به
کمیسیون .

مساوات - اجازه بفرمائید توضیح
بدهم .

رئیس - بفرمائید .

آقای سید محمد رضا مساوات -
این که در پیشنهاد نوشته ام مستحضر شوند
مقصود این است که از تصویب مجلس
بگذرد .

بعضی از نمایندگان - آقا بلند تر
بفرمائید .

مساوات - چون صدایم گرفته است
بلندتر نمی توانم عرض کنم مقصود از انحصار
تصویب مجلس است .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

(اجازه)

آقای سید یعقوب - این مسئله که
آقای مساوات پیشنهاد فرموده اند مربوط
بآن ظریفه ایستکه آنروز مقام ریاست
فرمودند که مطابق فرمایش ایشان یک ترتیبی

نوشته بشود و به کمیسیون برود و بعد در
مجلس رأی داده شود آنوقت این ترتیب
جاری شود و این مسئله متفرع بر آن است و
عقیده بنده این استکه اساساً تمام امورات
متفرع بتصویب مجلس است ولی هنوز که
یک چیزی محرز نشده و مقام ریاست هم بیان
فرمودند که اول باید این مسئله قانونی
بشود بعد در مواد آن وارد بشویم و تصویب
کنیم و تا این مسئله محرز نشود نمی توان داخل
این پیشنهاد شد و باید اول او به مجلس
بیاید .

رئیس - بطور کلی پیشنهاد شده
گویا پیشنهاد را اصفاً فرمودید مجدداً
قرائت می شود .

(مجدداً آقای منتصر الملک بمضمون
سابق قرائت نمودند)

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا .

(اجازه)

محمد هاشم میرزا - مقصود این
است بطوری که سابقاً کتراتها بمجلس می
آمده مثل اوایل سنه ۲۷ و ۲۸ بعد هاهم به
مجلس می آید یا مقصود همین کتراتها
است اگر مقصود این کتراتها است بمقیده من
آن چند ماهه که در کمیسیون مذاکره شده و
آنجا هم صحبت شد اگر بمجلس بیاید یا
چند ماهه از طرف آقایان پیشنهاد شود
از تصویب مجلس بگذرد که چند ماهه در
دست دولت باشد و از آن روی کتراتها را
بنویسند بهتر است ولی اگر مقصود این باشد
که همیشه کتراتها بمجلس بیاید سابقاً هم
همینطور بوده و تمام مواد کتراتها از
مجلس می گذشت ولی در موضوع کترات
سوئدیها دیگر مجلس لازم ندانست تمام
مواد کترات بمجلس بیاید و اینطور شد حالا
اگر مقصودشان از این پیشنهاد این باشد
که همیشه بمجلس بیاید محتاج به پیشنهاد
نیست .

رئیس - رأی می گیریم به قابل توجه
بودن پیشنهاد آقای مساوات آقا باینکه این
پیشنهاد را . . .

محمد هاشم میرزا - خوب است
توضیح بدهند آنوقت رأی گرفته شود .

مساوات - اجازه می فرمائید؟

رئیس - بفرمائید .

مساوات - بنده بطور کلی عرض
کردم که این مواد در مجلس تصویب شود
بجهت اینکه تا مواد بمجلس نیاید که تصویب
نمی شود و بنده عقیده ام اینستکه تمام مواد
چه جزئی و چه کلی باید بیاید بمجلس و بنده
هم این پیشنهاد را بطور کلی عرض کردم و
اگر قابل توجه شد سایر ترتیبیاش در
کمیسیون درست می شود .

رئیس - رأی می گیریم به قابل توجه
بودن این پیشنهاد آقا باینکه این پیشنهاد را
قابل توجه می دانند قیام فرمائید .

(اغلب قیام نمودند)

محمد هاشم میرزا - (در حال
قیام) بنده اگر چه لازم ببینم دانستم
ولی مامحض اینکه رندشود رأی دادیم
رئیس - قابل توجه شد - خطاب به
محمد هاشم میرزا - آقایان رای قطعی نبود
این رای بقابل توجه بود رأی قطعی را بعد
از مراجعت از کمیسیون بمجلس خواهد داد
چند روز قبل قرار شد که یک کمیسیون شش
نفری از شعب برای رسیدگی به لایحه
شورای مملکتی که چند روز قبل تقدیم بمجلس
شده انتخاب شود اگر صلاح می دانید این
پیشنهاد هم بآن کمیسیون مراجعه شود در این
باب مخالفتی نیست؟

گفتند خیر

رئیس - در موقع تنفس اعضاء آن
کمیسیون را انتخاب فرمائید

ماده ۲۸ - قانون استخدام مطرح
است آقای دست غیب در تمام مواد مخالف
هستید ؟

دست غیب - نه خیر در تمام مواد
مخالف نیستم

رئیس - چون بطور کلی نوشته اید در
قانون استخدام مخالفم

(ماده ۲۸ بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲۸ - عموم مستخدمین دولتی
حق دارند بارعایت یکی از دو شرایط ذیل
تقاعد خوورا از خدمت بخواهند

۱ - پس از سی سال خدمت

۲ - در صورت داشتن شصت سال
عمر و لا اقل ده سال خدمت هر گاه تحلیل
قوا وضع پیری مانع نشود اگر مایل باشند
تاسن ۷۰ نیز می توانند مشغول خدمت باشند
ولی در هفتاد سالگی باید حتماً از خدمت
معاف شوند

رئیس - آقای رفعت الدوله
(اجازه)

رفعت الدوله - این مستخدمینی که
ذکر کرده اند بنده قدری مشکوکم می
خواهم آقای مغیر توضیح بدهند که آیا
اینها اشخاصی هستند که در دوره های سابق
یعنی دوره ناصر الدین شاه هم خدمت
کرده اند و حالا مدتی است بی کار هستند؟
یا خیر مشتمل مستخدمین و اشخاصی است
که از این بیعد مستخدم خواهند شد؟ خوب
است توضیح بدهند

مغیر - کسانی که از سابق خدمت
کرده اند تا امروز یا سی سال خدمت کرده اند
یا شصت سال دارند و ده سال خدمت کرده اند
می توانید متقاعد شوند

رئیس - دیگر مخالفتی نیست ؟ گفته
شد خیر .

ماده ۲۹ قرائت میشود

آقای منتصر الملک قرائت نمودند

ماده ۲۹ - هر یک از مستخدمین که بر
طبق ماده ۲۸ تقاعد خود را تقاضا نموده

یا متقاعد شد حق اخذ وظیفه تقاعدی از
دولت خواهد داشت و ابتدای آن از روزی
است که حقوق خدمت داده نمی شود
رئیس - در ماده ۲۹ هم ایرادی
نیست ؟

(مخالفتی نشد)

رئیس - ماده ۳۰ قرائت می شود
بشرح آتی قرائت شد

ماده ۳۰ - میزان وظیفه تقاعدی
مساویست با یک شصتم قدر وسط مواجب
سه ساله اخیر خدمت ضرب در عده سنوات
خدمت .

رئیس آقای کازرانی
(اجازه)

آقا میرزا علی - راجع بحقوقی که
برای متقاعدین باید برقرار شود نظر باینکه
بنده ابدأ فلسفه نمی بینم که یک نفر آدم یک
حقی بگیرد بدون اینکه خدمت کند مخالفم
زیرا در مدت سابق که یک خدمتی بدولت
کرده حقوقی هم گرفته است و مفت کار
نکرده است فرق نمی کند خدمت بدولت
هم مثل سایر خدمات عادی است همانطور
که من در یکی از ادارات عادی مستخدم
بشوم تا زمانی که خدمت می کنم بمن حقوق
می دهند و وقتی کار نمی کنم حق گرفتن
حقوق ندارم خدمت بدولت هم همین طور
است از طرف دیگر تصدیق می کنم کسانی
که هر خود را در راه یک خدمتی مصرف
کرده اند و حالا که از خدمت منفصل شده اند
یعنی نمی توانند کار کنند باید یک چیزی
بآنها بدهند لهذا از اول خوب است ده
یک حقوق او را نگاهدارند و در موقع
پیری و شکستگی باو بدهند بقورود پس
بعقیده بنده این بهتر است هم یول مفت
نگرفته و هم دسته بندی در مقابل نمی شود
بعضی بخیال نمی افتند که در تحت این عنوان
حقوقی درست کنند

رئیس - آقای رفعت الدوله مخالفتی؟
رفعت الدوله - بلی در یک قسمت

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
چطور ؟

آقای سید یعقوب - موافقم
رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - عرض می کنم
که نظر آقای کازرانی به حفظ حقوق
دولت است و لکن اگر توجهی میکردند
بفلسفه وضع این قانون این پیشنهاد را نمی
کردند فلسفه وضع این قانون امیدوار کردن
مستخدم دولت است یعنی اگر کسی مستخدم
دولت شد همین قدر مطمئن باشد که دولت
مادام که او از روی صداقت خدمت میکند
حقوق او را می دهد و در موقع ضعف و پیری
هم باو مساعدت میکند و این بهترین قوانین
است و مطابق این قانون مستخدم اطمینان
پیدا میکنند و بعد از این هم هیچکس نمیتواند
این قانون را نسخ کند و یا خدای نکرده

که حادثه برای او روی داده است ثابت باشد یا مدیر دایره این قدرشناسی برای این است که مستخدمین بدانند اگر یک موافقی برای ایفاء وظیفه دچار حوادثی شدند درباره آنها رعایت خواهد شد نسبت بقسمت دوم هم که در مقابل نجات اشخاص باشد باید طوری باشد که مستخدمین تشویق شوند و اگر بعضی اوقات دیدند یک بیچاره دوچار مصلحت است اقدام نمایند و آن شخص را از مملکت نجات دهند بنابراین عقیده دارم که نصف حقوق خیلی کم است و باید تمام حقوق داده شود ام از اینکه تازه داخل در خدمت شده باشد یا چهل و پنج سال خدمت کرده باشد و عقیده بنده این ترتیب بهتر است

مخبر - بعقیده بنده این ترتیبی که اینجا نوشته شده است بهتر از آن طریق است که آقای تدین فرمودند زیرا اگر فرض کنیم کسی پنجسال خدمت کرده و سی تومان حقوق دارد یا یک کسی که پنجسال سال خدمت کرده باشد و سیصد تومان حقوق باو می دهند کدام بهتر است؟ البته ترتیبی که در این قانون نوشته شده است فائده اش بیشتر است پس اینکه در قانون نوشته شده است بهتر است از فرضی که آقای تدین فرمودند؟

رئیس - مذاکرات در این ماده کافی است؟

یا ثبث وظیفه مادام پورته مستخدم داده شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد

رئیس - آقای کازرانی مخالفند؟

آقای میرزا علی - بلی

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - اینکه آقای حائری زاده فرمودند که یک شرایطی برای اخذ وظیفه وراث معین نشده بنده عرض میکنم که ترتیب تقسیم آن در قانون وظایف معین شده که به انات چقدر داده شود و به ذکور چقدر و در ماده بعد هم برای ورثه ذکور انات حدی معین شده است که چند ترتیبی که در ماده بعد نوشته شده است رفتار خواهد شد و در ماده بعد چنانچه ملاحظه فرمائید نوشته شده است که بورت ذکور که کمتر از بیست و یکسال داشته باشند واده می شود و بورت انات مادام که شوهر اختیار نکرده باشد البته تاموقمی که کسی را ندارند برای آنها ماشی ترتیب بدهند یعنی مادام که پسر بیست و یکسال نرسیده باشد وزن و دختر شوهر اختیار نکرده اند این حقوق را بآنها می دهند و وقتی که آنها توانستند کسب معاش نمایند دیگر آن حقوق را نمی دهند

رئیس - آقای کازرانی (اجازه)

است اما اینکه آقایان میفرمایند مطابق چه فلسفه باید وظیفه وراث داده شود و آقای کازرانی هم فرمودند یارک هم بانی می گذارند بنده عرض می کنم بقول شیخ بهائی با وجه حلال مرغ و ماهی هم نمی شود تهیه کرد چه رسد بیارک و ملک این یارک ها که ملاحظه میفرمائید تهیه شده قبل از قانون استخدام بود و غالباً از روی صحت و درستی نبود والا بسا سی تومان یا پنجاه تومان و صد تومان و دو صد تومان هیچ کس نمی تواند یارک یا املاک صد هزار تومانی بسازد این ها کنجهای باد آور است که یک دفعه یارک میشود اینها جزه حساب نباید آورد و جزء خدمت نیست وهر وقت محاکمه میان آید یارک کمتر پیدا می شود پس باید جدت کنیم که مستخدمین از روی صحت و درستی مدت عمر را خدمت کنند و باید برای این بیچاره ها یک فکری کرد شاید خدمت را ملاحظه فرمائید .

نه فرمانفرمای فارس را فرمانفرمای فارس موافق ترتیب امروزه مالک تمام املاک فارس است اما پیشخدمت وزارت داخله بعد از آنکه پنجاه سال خدمت کرد بعد از فوتش کفالت بچه های او را کی باید بکند؟

البته دولت باید کفالت بکند و یک مبلنی از صندوق وظیفه بیاداش خدمت آن شخص وراث او بدهد و وقتی هم دولت بر آن شخص مرحوم ندارد زیرا آن شخص جان کرده است پس دولت باید یک لقمه نان وینیری بورته او بدهد که نروند گدائی بکنند و بهترین حقوقیکه دولت می دهد همین است که بورت مستخدمین و متقاعدین که از مملکت از روی درستی و صحت خدمت کرده اند می دهد همه اینها که می فرمایند راجع بامروز است که ما اگر اوضاع امروزه را مایل بودیم ابتدا این قوانین را لازم نداشتیم چون وضع مثل جهنم است این است که بواسطه این قوانینی می خواهم کم کم این ترتیب را اصلاح کنیم

کازرانی - این طور نمی شود

سلیمان میرزا - و اولین راه اصلاح این است که شخص امیدوار شود در مقابل خدمتش بازماندگان او راحت هستند و اگر قدر خدمت و خبانت معلوم نشود البته با خیانت زودتر می شود یارک ساخت این است که باید سعی کرد زودتر این قانون را تمام کرد و اینکه آقای کازرانی فرمودند بحکام مواجب دادیم بدتر شده بلی مواجب داریم ولی قانون مجازات نداشتیم یا اگر یعنی یک فرمانفرمای ابائی را بیاوریم معاکه کم و اگر محکوم باعدام شد اهدامش بنامین تا والی دیگر که باایالت میرود آقدر مردم را بی جهت نکند ما باید

وقتی والی رفت مردم راجعت کشت و مردم را برد و خون مردم را در بشبه کرد و یارک ساخت و تأمین آتیه خود را نمود این کنجای باد آور را از مال مردم آوردن روی حساب از او بگیریم که بعد این طور نشود نه اینکه الناس مسلطون علی اموالهم و انفسهم را حمل بر غارتگری و دزدی کنیم و قائل باین چیزها شویم اگر این یولهای مردم را از آن بگیریم و بصاحبانش مسترد داریم دیگر این موضوع ها پیش نمی آید این است راه اصلاح نه اینکه مواجب ندهیم باید مواجب داد و مجازات هم کرد

رئیس - آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده حالات شاهزاده سلیمان میرزا را ندانستم از روی چه قاعده است و قتیکه وضع قانون میکنم اول باید که خونسردی ایشان شروع بعرف زدن می کنند و بعد شروع بر جز خوانی می کند الناس مسلطون علی اموالهم راجع کس آن طوریکه حضرت والا فرمودند تعبیر نکرد و همچو صحبتی در کار نبود در هر مسئله حضرت والا حملات خود را میفرمایند حالا صحبت از وراث نبود که ایشان بطور حمله این فرمایشات را فرمودند بنده فقط در جواب آقای میرزا علی عرض کردم اشخاصیکه خدمت می کنند مسلط بر مال خود هستند صحت از غارتگری نبود خوب است گوش بدهند تا بدانند در مجلس چه صحبت می شود

بنده خودم خیلی زیاد تر طرفدار قراء و ضعیفان هستم و خودم هم خیلی از همه فقیرترم منتها نمی خواهم عرض کنم اما راجع باین مسئله مادر نظر دارم هم حقوق دولت و هم حقوق متقاعدین حفظ شود در افراد فشنونی و در افراد کشوری اگر این قاعده را معمول داریم ناچار بر بودجه مملکت افزوده خواهد شد و مخالفت بنده این است که اگر این وظیفه تقاعدی را عنوان ارث برای ورثه قرار دهیم بر بودجه مملکت اضافه می شود .

حالا اگر حضرت والا ملاحظه فرموده اند و دیده اند زیادتی بر بودجه پیدا نمی کند بنده هم موافقم .

رئیس - مذاکرات کافی است

مدرس - بنده پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

(اجازه)

شیخ الاسلام - بنده در این فقره اول از ماده سی و چهارم یک سوالی از آقای مخبر دارم و آن اینست که ما یک سن بلوغ شرعی داریم که ۱۵ سال میباشد و یک سن سیاسی داریم بطوریکه در قانون اساسی نوشته شده و آن هیجده سال است حالا می بینم در این قانون و بعضی قوانین دیگر سن را ۲۱ یکسال معین میکنند بنده هر چه تعقیب کردم غیر از اینکه شنیدم ۲۱ سال سن بلوغ نصاری است فلسفه دیگری برای تعیین ۲۱ سالگی ندیده ام می خواهم از آقای مخبر سوال کنم که آیا فلسفه دیگری هم در نظر داشته اند یا خیر؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

هر ماه یک مبلغی بطوریکه در ماده چهل و دوم نوشته شده از حقوق خود آنها کسر میکنند و در آتیه بورته آنها داده میشود پس این حقوق را اساساً خود مستخدمین میدهند نه دولت منتهی برای اینکه ترتیب معینی داشته باشد دولت از حقوق کلبه اعضاء بترتیبی که نوشته شده یک حق کسر میکنند و آن را در صندوقی جمع میکنند پس از فوت یا هلاکت آن شخص بورته او داده میشود اما اینکه قبلاً آقای حائری زاده راجع بقانون وظایف شرعی فرمودند چنانچه عرض کردم در ماده قبل ورثه در موکول بقانون وظایف کرده در آنجا هم وراث طبقه اول را معین کرده نه طبقات بعد را منتهی در آنجا برادر و خواهری هم که در کفالت آن شخص بوده معین شده و البته وراثی که در تکفل آن شخص هستند وراث قانونی او هستند و این جا همان وراث قانونی را معین کرده اند

رئیس - پیشنهاد قرائت میشود (سه فقره پیشنهاد به مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده سی و چهار حنف شود

بنده در ماده سی و چهارم پیشنهاد میکنم که بورت مستخدم متوفی یا متقاعد نصف حقوق آن را ده ساله بطبقه اول از ورثه داده شود و بعد از ده سال قطع شود

ابراهیم قی

بنده پیشنهاد میکنم ماده سی و چهار اینطور اصلاح شود سهم آنها یک فو ت شدند ضبط خزانه دولت شود

منتصر الملک

منتصر الملک - چون در آخر ماده نوشته شده است و همچنین سهمی آنها که فوت شوند سهمی سایر وراث افزوده شود بنده پیشنهاد کرده ام سهم آنها که فوت شده اند ضبط خزانه دولت شود

رئیس - پیشنهادی از طرف آقای شیخ الاسلام قرائت می شود پیشنهاد میکنم سن رایست سال قرار بدهد شیخ الاسلام امین الشریعه

رئیس - پیشنهادات ارجاع می شود بکمیسیون در شور ثانی رأی بگیریم ماده سی و پنج قرائت می شود (شرح ذیل قرائت شد)

میزان وظیفه تقاعدی که مطابق ماده ۳۳ و ۳۴ در حق ورثه برقرار می شود کمتر از آنکه از ماهی ده تومان باشد مگر اینکه اصل وظیفه تقاعدی شخص متوفی کمتر از ده تومان باشد در این صورت که آن وظیفه در حق ورثه برقرار خواهد شد

رئیس - مخالفی نیست (گفتند خیر؟)

رئیس - ماده سی و ششم قرائت می شود (شرح آتی خوانده شد)

مستخدمین که در حین انتظار خدمت بعد تقاعد برسند و یا فوت نمایند وظیفه که بآنها یا بورات شان تعلق می گیرد و از روی اصل حقوق مقامی که دارند محسوب خواهد شد

رئیس - آقای رفعت الدوله (اجازه)

رفعت الدوله - این ماده بقدری مسئله را توسعه می دهد که دولت هر چه دارد باید بمنظورین خدمت بدهد باید یک حدی برای آنها قرارداد در هر وزارت خانه چهار صد یا صد نفر منتظر خدمت هستند بدون اینکه خدمت کرده باشند بطور بآنها باید حقوق داده شود لذا بنده مخالفم

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - این ماده که مذاکره می شود ماده سی و ششم است و هیچ گفتگوی منتظرین خدمت در پیش نیست اینجا گفتگوی این است کسی که پنجاه سال دارد و حالا می خواهد متقاعد بشود و یکسال از این مدت راجز و منتظرین خدمت بود با اینکه اتفاق افتاده بواسطه حذف مشاغل آقایان و وزراء کار او را در بودجه رأی نداده اند و در نتیجه جز منتظرین خدمت شده و در این مدت انتظار خدمت موقع تقاعد اورسیده باید جز متقاعدین محسوب شود و حقوق تقاعد او از روی مقامی که داشته باو داده شود یا اگر فوت شود از همان قرار بورته او وظیفه داده شود و معنی این ماده آنطور نیست که آقای رفعت الدوله فرمودند و منتظرین خدمت هم که فرمودید هیچ وقت باصدا شصت نفر نخواهند بود زیرا در قانون منتظرین خدمت صد پنج نفر معین کرده و هیچ وقت باین اندازه که فرمودید نخواهد رسید و گمان می کنم بفسله انصاف و عدالت کسی که بیست و نه سال از روی درستی خدمت کرده اگر اتفاق افتاد که فرضاً سال آخر داخل خدمت نبوده نباید باو حقوق داده شود

رئیس - آقای قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم قی - بنده با تقریریکه شاهزاده سلیمان میرزا فرمودند قانع شدم ولی خوبست بنویسند مستخدمین که سابقاً از خدمت بوده اند و اگر این جمله را اضافه کند آنوقت اشکال بنده رفع می شود والا مخالفم

رئیس - خطاب به آقای میرزا ابراهیم قی پیشنهاد کنید - می فرستم به کسبون مذاکرات کافی است (گفتند کافی است)

رئیس - ماده شش و هفتم قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده ۲۷ هر یک از مستخدمین که پس از محاکمه وثبوت تصدیق محکوم بانفسال دائم از شغل دولتی گردید حق اخذ وظیفه تقاعد با حقوق انتظار خدمت نخواهد داشت

بایستی حدی برای وظیفه گرفتن از برای وراث معین کرد و در این جا حدی معلوم نکرده اند که تا کی باید این وظیفه را بگیرند بعقیده بنده باید یک حدی معین نمود مثلاً تا بعد بلوغ ورثه این حق را بگیرند زیرا ما باید کار کنیم که مردم بمقت خوری عادت نکنند و بواسطه سعی و عمل اهاشه نمایند این است که بنده پیشنهاد کردم نصف

جمعی گفتند کافی است

رئیس - ماده ۳۴ قرائت میشود (بعضون ذیل قرائت شد)

ماده ۳۴ - هر گاه یکی از مستخدمین اعم از آنهائی که در سر خدمت هستند یا آنهائیکه متقاعد شده اند فوت نمایند نصف وظیفه تقاعدی که دریافت می کرده است یا ممکن بوده اخذ نمایند بطور مساوی بورت قانونی که در ماده سوم قانون وظایف مورخه ۱۳۲۶ تصریح شده است به علاوه برادر و خواهری که در کفالت متوفی بوده اند داده میشود و هر گاه در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود یا فوت نماید بجای نصف دو ثلث آن وظیفه در حق ورثه برقرار میشود و حق اخذ وظیفه برای وراث بعد از فوت یا قتل محسوب خواهد شد

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده عقیده دارم بایستی حدی برای وظیفه گرفتن از برای وراث معین کرد و در این جا حدی معلوم نکرده اند که تا کی باید این وظیفه را بگیرند بعقیده بنده باید یک حدی معین نمود مثلاً تا بعد بلوغ ورثه این حق را بگیرند زیرا ما باید کار کنیم که مردم بمقت خوری عادت نکنند و بواسطه سعی و عمل اهاشه نمایند این است که بنده پیشنهاد کردم نصف

البته دولت باید کفالت بکند و یک مبلنی از صندوق وظیفه بیاداش خدمت آن شخص وراث او بدهد و وقتی هم دولت بر آن شخص مرحوم ندارد زیرا آن شخص جان کرده است پس دولت باید یک لقمه نان وینیری بورته او بدهد که نروند گدائی بکنند و بهترین حقوقیکه دولت می دهد همین است که بورت مستخدمین و متقاعدین که از مملکت از روی درستی و صحت خدمت کرده اند می دهد همه اینها که می فرمایند راجع بامروز است که ما اگر اوضاع امروزه را مایل بودیم ابتدا این قوانین را لازم نداشتیم چون وضع مثل جهنم است این است که بواسطه این قوانینی می خواهم کم کم این ترتیب را اصلاح کنیم

کازرانی - این طور نمی شود

سلیمان میرزا - و اولین راه اصلاح این است که شخص امیدوار شود در مقابل خدمتش بازماندگان او راحت هستند و اگر قدر خدمت و خبانت معلوم نشود البته با خیانت زودتر می شود یارک ساخت این است که باید سعی کرد زودتر این قانون را تمام کرد و اینکه آقای کازرانی فرمودند بحکام مواجب دادیم بدتر شده بلی مواجب داریم ولی قانون مجازات نداشتیم یا اگر یعنی یک فرمانفرمای ابائی را بیاوریم معاکه کم و اگر محکوم باعدام شد اهدامش بنامین تا والی دیگر که باایالت میرود آقدر مردم را بی جهت نکند ما باید

رئیس - مذاکرات کافی است

مدرس - بنده پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

وقتی والی رفت مردم راجعت کشت و مردم را برد و خون مردم را در بشبه کرد و یارک ساخت و تأمین آتیه خود را نمود این کنجای باد آور را از مال مردم آوردن روی حساب از او بگیریم که بعد این طور نشود نه اینکه الناس مسلطون علی اموالهم و انفسهم را حمل بر غارتگری و دزدی کنیم و قائل باین چیزها شویم اگر این یولهای مردم را از آن بگیریم و بصاحبانش مسترد داریم دیگر این موضوع ها پیش نمی آید این است راه اصلاح نه اینکه مواجب ندهیم باید مواجب داد و مجازات هم کرد

رئیس - آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده حالات شاهزاده سلیمان میرزا را ندانستم از روی چه قاعده است و قتیکه وضع قانون میکنم اول باید که خونسردی ایشان شروع بعرف زدن می کنند و بعد شروع بر جز خوانی می کند الناس مسلطون علی اموالهم راجع کس آن طوریکه حضرت والا فرمودند تعبیر نکرد و همچو صحبتی در کار نبود در هر مسئله حضرت والا حملات خود را میفرمایند حالا صحبت از وراث نبود که ایشان بطور حمله این فرمایشات را فرمودند بنده فقط در جواب آقای میرزا علی عرض کردم اشخاصیکه خدمت می کنند مسلط بر مال خود هستند صحت از غارتگری نبود خوب است گوش بدهند تا بدانند در مجلس چه صحبت می شود

بنده خودم خیلی زیاد تر طرفدار قراء و ضعیفان هستم و خودم هم خیلی از همه فقیرترم منتها نمی خواهم عرض کنم اما راجع باین مسئله مادر نظر دارم هم حقوق دولت و هم حقوق متقاعدین حفظ شود در افراد فشنونی و در افراد کشوری اگر این قاعده را معمول داریم ناچار بر بودجه مملکت افزوده خواهد شد و مخالفت بنده این است که اگر این وظیفه تقاعدی را عنوان ارث برای ورثه قرار دهیم بر بودجه مملکت اضافه می شود .

حالا اگر حضرت والا ملاحظه فرموده اند و دیده اند زیادتی بر بودجه پیدا نمی کند بنده هم موافقم .

رئیس - مذاکرات کافی است

مدرس - بنده پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

حائری زاده - پیشنهاد میکنم که نصف یا دو ثلث وظیفه مادامی بورته مستخدم داده می شود که بعد رشد و بلوغ نرسیده باشد .

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - این جا وراث را بطور مطلق نوشته اند و اگر وراث را طبقه اول قرار میدادند بنده پیشنهاد خود را لازم نمی دانستم حالا هم اگر بنویسند وراث طبقه اول که دیگر حقی برای وراث طبقه دوم و سوم باقی نماند

بنده موافقم زیرا ما باید مردم را بسعی و عمل سوق دهیم نه بوقت خواری؟

مخبر - مراد وراث وراث نیست فرض می کنم سه چهار اولاد از کسی باقی مانده یکی از آنها که بیست و یکسال داشته باشد چیزی باو نمی دهند و میگویند برو کارکن و حصه او را باقی بیاورند و همین طور بدختری که شوهر کرد دیگر چیزی نمی دهند و قسمت او را بدیگران اضافه میکنند تا اینکه بکلی قطع شود؟

رئیس - آقای میرزا ابراهیم قی (اجازه)

آقای میرزا ابراهیم - بنده معتقدم که یک اصل کلی را در نظر بگیریم و همانطور که در قانون وظایف نوشته شده یک مدتی را معین کنیم مثلاً پنج یا ده سال یا هر چه معین می شود و بهمان نسبت بذکور و انات بدهند .

بجهت اینکه دختر هوهر کرده یا نکرده یا کی کرده و این چند سال دارد و کی بیست و یکساله میشود همه این اسباب زحمت است خوب است اساساً نسبت بورت یک اصل کلی را در نظر بگیرند که هفت یا هشت سال حقوقی برای انات و ذکور قرار بدهند و از همان قرار پرداخته شود .

رئیس - آقای شیخ الاسلام مخالفند؟

شیخ الاسلام - بنده یک سوالی در ققره اول از ماده ۳۴ دارم؟

رئیس - تقریباً مخالفند؟

شیخ الاسلام - بلی

رئیس - آقای سدیدالملک (اجازه)

سدیدالملک - باماده موافقم

رئیس - بفرمائید

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

مدرس - پیشنهاد کرده ام؟

رئیس - قرائت می شود (بعضون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد می کنم ماده ۳۳ چنین نوشته شود :

هر کس در نتیجه ایفاء وظیفه کشته شود مقرر می شود تا پانزده سال در مورد ورثه او برقرار می شود

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده

رئیس مخالفی نیست (مخالفی نه بود و مادر سی و هشتم شرح ذیل قرائت شد ترک تبعیت ایران و قیام بر علیه حکومت ملی موجب محرومیت از حقوق انتظار خدمت و وظیفه تقاعدی خواهد گردید رئیس - مخالفی نیست (اظهاری نشود ماده سی و نهم بترتیب ذیل خوانده شد)

هر گاه اشخاصی که بموجب این قانون وظیفه تقاعدی می گیرند مرتکب تقصیری شوند که بموجب حکم عدلیه اصالتاً یا تبعاً از حقوق اجتماعی محروم شوند از وظیفه تقاعدی شخصاً محروم خواهند بود لیکن با عائله آنها همان رفتاری خواهد شد که با وراث متوفین متقاعدین از خدمت می شود رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده در ماده سی و هشتم می خواستم عرض کنم آنجا که نوشته اند قیام بر علیه حکومت ملی رئیس - آن ماده گذشت چند دقیقه تعطیل می شود (در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - در ماده اول لایحه قانون ممیزی مذاکراتی در سابق شد و مذاکرات بیجلسه دیگر معلوم شد امروز مذاکرات در ماده اول اعاده می شود آقای معتمدالتجار (اجازه)

معتمدالتجار - اگر چه بنده عضو کمیسیون قوانین مالییه هستم ولی چون جدیداً انتخاب شده ام عرض می کنم که در قسمت دوم از ماده اول می نویسد از اغانام واحشام از قرار ذیل و معلوم نیست این اغانام واحشام راجع به مالکین و ایالات است یا راجع به ریاست اگر راجع به مالکین و ایالات باشد آن امری است علیه دولتی اگر راجع به ریاست باشد ریاست مالیات تقدیمی مطابق قرارداد و علیه مالکین میسر داند و عشر او را هم دولت از مالکین میگیرد در این صورت اگر دولت هم از رها یا بگیرد تمدنی بر عیت خواهد شد خوبست آقای مخبر در این خصوص توضیح بدهند

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب موافقت؟

حاج میرزا عبدالوهاب - خیر مخالفم رئیس - حاج میرزا مرتضی چه طور؟ حاج میرزا مرتضی - با فقره دوم مخالفم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا معتمد هاشم میرزا مخالفم

رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (از مجلس خارج شده بودند) رئیس - آقای رفعت الدوله؟

رفعت الدوله - بنده موافقم رئیس - بفرمائید رفعت الدوله - بنده خودم یکی از اعضا کمیسیون هشتم و در این کار بقدری که لازم است دقت شده و اغلب آقایان هم برای رفع اشکال بکمیسیون دعوت شدند و این که آقای معتمدالتجار می فرمایند من آخر آمده ام و ترتیب این مالیات احشام را نمی دانم خوب بود از مادر کمیسیون توضیح می خواستند برای این که بقدری ملاحظه فرمایند و بعضاً شده است که اندازه ندادند زیرا تا هراس گوسفند برای هر عیت منظور شده و گاو ماده هم یکی منظور شده از این گذشته از شتر یا مادیان هم که در دوزخ باشند مالیات نمی گیرند و فقط مالیات به شتر و مادیان رمه تعلق می گیرد شتر هائی هم که شهرها مال می آورند از دادن مالیات معاف شده اند در صورتی که سابقاً در حدود یزد و کرمان و خراسان از هر کدام یک تومان و ۲ تومان مالیات می گرفتند حالا بملاحظه این نواقلی که در شهر هادر موقع عبور از آنها می گیرند گفتیم خوبست این مالیات را از میان برداریم و در این صورت مخالف جناب عالی که راجع به مالیات احشام است نمی دانم راجع بچه قسمت است خوبست تصریح فرمائید تا جواب داده شود

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

حاج میرزا عبدالوهاب - عرض می کنم جوابی که آقای رفعت الدوله دادند منطقی نیست زیرا کلام ارفاقی می گیرند و فقراً نبوده آقای معتمدالتجار سوال کردند که این مالیات را از رهیت میگیرند یا از ارباب اگر رهیت می گیرند که رهیت نباید دو مالیات بدهد زیرا اولیک مالیات بعنوان حق المراتع بمالك می دهد یکی هم نباید بدولت بدهد اگر هم از ارباب می گیرند ارباب هم که جز نقدی نوشته شده عشر عایدات نقدی و جنسی او را می گیرند دیگر دوجا که نباید مالیات بدهد مقصود آقای معتمدالتجار هم همین بود آنطور که آقای رفعت الدوله فرمودند بملاوه این هراس گوسفند را که معاف کرده اند خیلی کم است چون یک رهیت که صاحب ۲۵ سر میال است با هراس گوسفند چه بکنند بملاوه گوسفند هائی را که در سال در صحرای چرامی کنند باید قید کرد که سانه باشند نه معلوفد و الا صاحبان گوسفند همین قدر است که بتوانند از عهده خرج آنها بر آید و دیگر از عهده بر نمی آید که هم آنها را بدهند و هم مالیات بپردازند؟

مخبر - آقایان تصور می فرمایند که مالیات احشام واغانام فقط برای رها یا معین شده اگر توجه بفرمائید بیشتر از یک ثلث

اهالی مملکت عشار هستند که آنها مالیات دیگری نمی دهند و اگر شالیان مالیات را هم حذف کنند بایستی بگوئید عشار و ایلات از تاربه مالیات معاف باشند زیرا عشار و ایلات غالباً زراعت ندارند و امر آنها بیشتر منحصر بعشم داری است و بیشتر وضع این ماده برای احشام و اغانام عشار و ایلات شده و اما نسبت بر عیت آنچه گفته شد که مالک از رها یا مالیات می گیرد چنین نیست مالک حق المرتع می گیرد نه مالیات و این حق المرتع غیر از مالیات دولت است و مربوط بمایدات زمین و اجاره مرتع است و مربوط بدولت نیست و تا اکنون هم معمول بوده است و دولت از مالک اغانام و احشام مالیات می گرفته است در این صورت مالک ورعیت موضوع ندارد و هر کس صاحب اغانام و احشام باشد او مالک است و رهیت دیگر معنی ندارد و با تحقیقات که کرده ایم در خیلی از جاها بیش از آنچه کمیسیون معین کرده است می گرفته اند حالا باید در بعضی نقاط می گرفته اند در هر حال کمیسیون چه کرده است؟ یکی این که میزان مساوی ذره ها برقرار گردد و دیگر این که مقدار رامعاف کرده که تا اکنون مرسوم بوده و آن هراس گوسفند و یک تراس گاو ماده شیر ده است ولی از هراس زیاد تر هر چه باشد دولت یک چیزی می گیرد در این صورت ملاحظه می فرمائید این جانبیت بر عیت یک تغذیفات خیلی بزرگ داده شده است اما این با آنها بنماید برای این که بعد از ذکر این فقرات هنوز مابقی نداریم پس از اجرای این قانون دولت مالیات سابق را خواهد گرفت یا نه؟ بنده که بطور اجمال عرض می کنم نمی دانم حتی بعضی از متخصصین و اهل فن را عقیده بر این است که مالیات دولت با این ترتیب نکند پیدا خواهد کرد و اگر بغوا هم زیاد تر از این تغذیف بدهم آنوقت با وضع حاضره خسارت بزرگی متوجه دولت خواهد شد بملاوه در عوض مالیات سرشماری و یاد ازان و سر سازی را بکلی از گردن رهیت برداشته اند و در مقابل آنها مختصر مالیاتی بر گاو و گوسفند تحصیل شده است آنها هم بعد از پنج رأس گوسفند و یک راس گاو ماده شیر ده بر مازاد آن ها مالیاتی وضع شده است و کمتر اتفاق می افتد که رها یا ده نشین بیش از هراس گوسفند یا یک رأس گاو شیر ده داشته باشند مگر متولین آنها که ممکن است دارای کله باشند در این صورت او فقیر نیست و سرمایه دار است زیرا فرق نمی کند چه مالک یک ملک باشد چه مالک بیاصد گوسفند آنها هم باید مالیات بدهند بملاوه رهایانی که بیشتر از پنج رأس داشته باشند کمتر هستند مگر در ایلات که آنها زندگانشان از کله داری است و اگر آنها

را ازدادن مالیات معاف دارند تقریباً یک ثلث یا یک ربع مالیات مملکت را معاف داشته اند آن وقت باید این قسمت را بر سایر مالیات های مستقیم و غیر مستقیم بیفزایند بشمار این بنظر کمیسیون این مالیات زیاد نیست بلکه عادلانه است

رئیس - آقای معتمدالتجار

آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

حاج میرزا مرتضی - عرض دارم کردم در فقره دوم عرضی دارم

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - اولاً چون عقیده بنده این است که مالیات را باید از عایدات گرفت با این لایحه مخالفم و گوسفند را از رها یا انصاف حل بکنند که این ترتیب نیست و یک ترتیب معینی دارد و مربوط باین جانبیت این مالیاتی که گرفته می شود بجهت حفظ امنیت مملکت است و بهترین شقون بجهت گرفتن مالیات که در دنیا طرفدار زیاد هم دارد همین وضع مالیات بر عایدات است و بدون هیچ ملاحظه که فلان شخص غنی است یا فقیر تاجر است یا رعیت باید مالیات را بر عایدات آنجا وضع کرد و البته وقتی اشخاصی با تحصیل مادی باز قادر نباشند قوت یومیه خودشان را تهیه نمایند باید آنها را از دادن مالیات معاف نمود حالا بنده به مستثنیات کار ندارم و اینکه بعضی از آقایان میفرمودند اگر ممیزی درست شود هفتاد کرور مالیات ایران است عرض می کنم این اشتباه بزرگی است زیرا چنین رقم عمده از مالیات را محض کرده ایم مثل مالیات سرشماری و سر سازی و این قبیل مالیاتها که گرفته میشد مطابق بر آورد هر کدام در سال هفتصد هشتصد هزار تومان بوده است که بکلی از بین رفته و حذف شده است و روی هم رفته قریب سه کرور از اصل مالیات و یک کرور از فرع مالیات حذف شده است و دیگر اینکه متصل آقایان تکرار میفرمایند که مالیات ایران هیچ ممیزی نشده قطع بکنم در زمان صفویه یک مرتبه در زمان نادر شاه افشار ممیزی شده است اینطور نیست و فراموش فرموده اند که پس از آن هم هر ۲۰ سال سی سال یکمرتبه از طرف دولت ممیزی شده و اگر فرضاً در فارس ممیزی نشده در خراسان که ۲۵ سال قبل ممیزی شده و همچنین در خیلی از نقاط آذربایجان که خراب یا آباد شده بود مخصوصاً زمان شوشتر و قرنارود متحد الدالها دادند و این قبیل جاها را بطور خصوصی ممیزی کردند و اینکه میفرمایند در بعضی نقاط هفتاد سال

است مامورین مالیه نرفته و مالیات ننگرفته اند خیر چنین نیست در همه جاهه بشه مامورین مالیه نرفته و مالیات هم گرفته اند منتهی بعضی جاها بوده است که صاحبش متوقف بوده و مالیات نداده والا از باقی دیگر گرفته اند و اگر باین ترتیب که این جا نوشته شده مجزی شود خیلی کمتر از مالیاتی می شود که امروز دولت میگیرد مقصود این است در این جا اشتباه بزرگی شده است و بعضی ها تصور میکنند باین وضع ممیزی که در این جا ذکر شده ما می خواهیم یک مالیاتهای هنگفتی بر مردم تحصیل کنیم در صورتیکه چنین نیست و مالیات باین وضع که در این لایحه ذکر شده است خیلی کمتر از مقدار حالیه می شود (اگر چه این ها کلیات بود ولی چون در ماده اول مذاکره بود باین واسطه عرایض را راجع بکلیات هم عرض کردم) بهرحال یکی از چیزهاییکه باعث تعجب شده است مسئله شتر است که گفته شده است از شترهای بارکش مالیات نباید گرفته شود در صورتیکه شترهای بارکش در سال لافصل صد و پنجاه تومان بجهت صاحبش نفع دارد و فقط نسیک کمیسیون قوانین مالیه باین است که چون در شهرها نواقلی می دهند دیگر نباید دو مالیات بدهند و شترهای کلانی که هیچ کار نمی کند فقط در بیابان می چرند باید هر نفری در سال مبالغی مالیات بدهند در صورتی که باید از شترهای بارکش مالیات گرفت و دیگر مالیات بزومیش را در این جایک مقدار معین کردند در صورتی که در قیمت باهم متفاوت هستند و هم در قائمه مسئله دیگر مالیات مالک است که در سابق دوشتر از مالک گرفته می شد یعنی سهم رهیت را هم مالک می داد مثلاً اگر ۲۰ خروار گندم داشت و خروار آن را بدولت می داد و حالا مالیات آن کم شده است بنده هم عقیده دارم که عایدی از معدن و جنگل ها باید پیدا کرد که بر مردم هم تحمیل نشود ولی معذراً این هم بعقیده بنده کم است چیز دیگری که فراموش شده مالیاتی است که از زارعین می گرفته اند و در این لایحه گفته شده است زارعین نباید از سهم خود مالیات بدهند چرا نباید بدهند چه فرق می کند زارع یا شخص آهنگر و زرگر که صبح تاغروب پشت دستگاه ایستاده و کار می کند؟ آنها هم حال زارع را دارند منتهی این با آتش سر کار دارد و آن یکی با آفتاب چرا باید آهنگر مالیات بدهد ولی زارع ندهد اگر بنا شود مالیات گرفته شود باید از هر دو گرفته شود و اگر هم بنا شود گرفته نشود از هر دو نگیرند صرف آن که فلانکس زارع است نمی شود از او مالیات نگرفت و از دیگران گرفت چه فرق می کند کسی که با چکش کار می کند با آن کسی که با بیل کار می کند بعقیده بنده هیچ نباید تمیض بشود اگر می گیرند از هر دو

بگیرند و اگر نمی گیرند هر دو باید حذف شود رئیس - آقای عماد السلطنه خراسانی

(اجازه)

عماد السلطنه - عرضی ندارم

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

یکتفر از نمایندگان - تشریف ندارند

رئیس - آقای اقبال السلطان موافقت؟

اقبال السلطان - بلی

رئیس - بفرمائید

اقبال السلطان - آقایان مخالفین از دو نقطه نظر مخالفت کردند آقایان حاج سید عبدالوهاب و معتمدالتجار عقیده شان این بود که چون رعایا از بابت احشام یک مالیاتی بمالك می دهند دیگر دولت نباید چیزی از آن ها بگیرد البته آقایان تصدیق می فرمایند ترتیب به زراعت بین مالک و رهیت در همه جایکسان نیست و این که می فرمایند مالک از احشام رهیت یک مقداری می گیرد و در همه جا این طور نیست شاید اطراف آذربایجان که آقای معتمدالتجار آنها تشریف دارند این طور باشد ولی اغلب جاها دیگر این طور نیست که مالک از بابت احشام از رعایا مالیات بگیرد بملاوه پس از وضع این مالیات قرارداد بین رهیت و مالک تغییر خواهد کرد و یک ترتیبی بین خود قرار خواهند داد و اگر بنا شود این نظر را داشته باشیم باید بگوئیم یک شهر یا یک دهکده هم اگر چیزی بمالك می دهد نباید مالیات بدهد این نمی شود آقایان باید در نظر داشته باشند این ترتیب که نوشته شده بهترین اقسام ممیزی است و اگر غیر از این نظری داشته باشند گمان نمی کنم مالیات دولت وصول بشود شاهزاده محمد هاشم میرزا عقیده شان این بود که باید از عایدات مالیات گرفت البته بنده هم تصدیق می کنم هر کس مایدی دارد باید یک سهمی بدولت بدهد ولی چیزی که هست زارعین بترتیبی که امروز زراعت میکنند زراعت شان بقدر قوت خودشان بلکه کمتر است و قادر نیستند چیزی بدولت بدهند و مازادی ندارند که از آن مازاد مالیات بپردازند و در حقیقت بواسطه بیکاری با اینکه چسبیده اند و آن اندازه ها استفاده ندارند که دولت هم بتواند از قبل آنها استفاده کند البته اگر بعد ها زراعت یک طوری شد که آنها هم خوب استفاده کردند البته سهمی هم از آن بدولت می دهند و اما اینکه شاهزاده محمد هاشم میرزا فرمودند چرا برای شتر بارکش مالیاتی وضع نشده؟ عرض می کنم باید خودشان تصدیق فرمایند که بسترهای بارکش از بابت نواقل و دلاکی

و راه داری يك تحميلات فوق العاد بصاحبان آنها می شود که اگر بنا شود مالیات جدیدی هم بر آنها تحمیل شود صاحبان آنها مجبور می شوند از ابتکار صرف نظر کنند در این صورت نمی شود بر آنها مالیات دیگری تحمیل نمود

رئیس - چون نزدیک ظهر است و کار دیگر هم داریم اگر آقایان موافق باشند جلسه ختم شود

مدرس - بنده اجازه خواسته بودم و می خواستم با بودن هیئت دولت عرایض را عرض کنم

رئیس - اسم جناب عالی ششم است

جلسه آتیه پس فردا روز پنجشنبه چهار ساعت بطهر مانده دستورالواطر ح قانونی استخدام ثانیاً لایحه ممیزی؟

اعضاه کمیسیون که برای مطالعه قانون شورای دولتی بنا بود در موقع تنفس انتخاب شوند بقراری است که عرض می رسد آقایان تدین - نصرت الدوله - حاج نصیر السلطنه بهاء الملك - مساوات - محمد هاشم میرزا

آقای حائری زاده اظهار داشتید؟

رئیس - راجع بیه مطلب؟

حائری زاده - راجع بمعلمین؟

رئیس - بفرمائید

حائری زاده - چند روز است يك عده از آقایان معلمین بمجلس آمده اند و راجع به حقوق آتیه خودشان تکلیف می خواهند نمی دانم از طرف دولت چه اقدامی شده بنده می بینم اگر در ظرف سال دوم مرتبه این طور تعطیل شود باید از یک سال تحصیل معلمین چشم پوشید موضوع مدارس غیر از سایر ادارات است اگر سایر ادارات تعطیل کنند همان مدت تعطیل ضرر دولت است ولی اگر معلمین مدارس در ظرف سال دوم مرتبه تعطیل کنند تحصیل يك ساله متعلمین باطل و يك سال ضرر دولت و ملت می شود باین جهت بنده دوماه پیش نهاد کرده ام اگر مجلس قابل توجه دانست پرداخت حقوق معلمین را بعد از مصارف تأمینات مملکتی مقدم بر سایر مصارف بدانند تا بتوانند بخوبی از عهده تحکالیف خودشان بر آید

رئیس - آقای حائری زاده پیشنهادی کرده اند ولی گمان نمی کنم بتوانم امروز در آن رأی بگیریم

وزیر معارف - برای اطلاع خاطر آقایان عرض می کنم اولاً حالاً موقع تعطیل آقایان معلمین است و این تعطیل تا چند روز دیگر طول خواهد کشید فرمایش آقای حائری زاده را بنده خیلی محترم و صحیح می دانم و عرض می کنم از روز اولی که این هیئت دولت تشکیل

رئیس - آقای حائری زاده را آقای منتصر الیلک شرح ذیل قرائت نمودند

چون تعطیل معلمین بواسطه نرسیدن حقوق اگر در سال سه دفعه تجدید شود تقریباً باید تحصیلات یکساله متعلمین را بدون نتیجه دانست بنده دو ماده ذیل را پیشنهاد مجلس شورای ملی می نمایم

۱ - پرداخت بودجه مدارس و حقوق خدام معارف بعد از تأدیبه مخارج تأمینات

۲ - پرداخت بودجه مدارس و حقوق خدام معارف بعد از تأدیبه مخارج تأمینات

۳ - پرداخت بودجه مدارس و حقوق خدام معارف بعد از تأدیبه مخارج تأمینات

۴ - پرداخت بودجه مدارس و حقوق خدام معارف بعد از تأدیبه مخارج تأمینات

۵ - پرداخت بودجه مدارس و حقوق خدام معارف بعد از تأدیبه مخارج تأمینات

شده است تمام اعضا همیشه خصوصاً آقای رئیس الوزراء و بنده که مشغول این کار هستم جدوائی داشتیم که برای معلمین و مدارس ترتیب صحیحی اتخاذ کنم که انشاالله به آسودگی مشغول کار باشند و این تعطیلاتی که متأسفانه در ضمن تعطیل تابستان می شد تجدید نشود و برای اطلاع خاطر آقایان عرض می شود که برای معلوم بودن جدیت در این موضوع همین نمونه کافی است که در این دوماه و چند روز که این هیئت دولت حالیه تشکیل شده بیش از سی هزار تومان از بابت حقوق این آقایان تأدیبه شده و اگر به همین میزان از اول این نه ماه رعایت می شد حقوق آقایان این قدر عقب نمی افتاد بنده تصور می کنم است که اظهاری کرد و توجهات مجلس را نسبت بخودشان جلب نمایند ولی این مسئله هیچ مورد ندارد بجهت این که دولت کاملاً در صدد است خیال آنها را هر چه زودتر آسوده و به جهت آنها تهیه وجهی به نماید و مخصوصاً بنده با وزارت مالیه مشغول مذاکره هستم که يك محلی را برای حقوق مدارس تخصیص بدهیم که انشاالله در آتیه دچار این نگرانی ها نباشیم و بنده هم که شرفیاب شدم البته نظر با احترامات مجلس اظهاراتی که لازم است به آقایان معلمین خواهم کرد و امیدوارم آقایان نمایندگان هم بآنها نصیحت کنند که بوظیفه خودشان عمل کنند آقایان به بنده قول داده بودند که تا روز شنبه آینه اقدامی بکنند ولی متأسفانه برخلاف قول خودشان قبل از روز موهد بمجلس آمدند و البته آقایان نمایندگان بآنها نصیحت خواهند فرمود که از مجلس بیرون روند البته دولت هم اقداماتی وافی خواهد کرد

رئیس - آقای معتمدالتجار راجع

معتمدالتجار - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - بنده موافقت می کنم

رئیس - آقای حائری زاده

مملکتی مقدم بر سایر مصارف مملکتی است

۲ - وزارت مالیه مأمور اجرا این قانون است حائری زاده سلیمان محسن رئیس - راجع باین پیشنهاد در جلسه دیگر مذاکره می شود

آقای معتمد التجار - اجازه معتمد التجار - بنده راجع به مساعدت دولت با اهالی ارومیه از آقای رئیس الوزرا استوالی داشتم نمی دانم برای جواب حاضر هستند یاخیر؟

رئیس الوزراء - بفرمائید **معتمد التجار -** بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان و هیئت محترم دولت مسبوق است شرارت سیمتقو و اتباع او یک قسمت مهم آذربایجانرا بکلی خراب و اهالی آن نقاط را بسایر جاهای مملکت متواری ساخت حالا که بعمدالله دولت موفق بسر کوبی اشرار شده لازم است اهالی بدبخت را که فرار کرده اند باو طان خودشان معاودت دهد حالا می خواستم بدانم هیئت محترم دولت در این باب چه نظری دارد و چه اقدامی نموده اند؟

رئیس - در همانموقع که راپورت فتح سلما س رسید دولت در نظر گرفت یک ترتیباتی بجهت مساعدت با اهالی ارومیه آبادی و عمران نقاط خراب شده اتحاد نماید و پس از رسیدن تلگراف فتح چهریق مخصوصا یکی از جلسات هیئت دولت صرف این مسئله شد و چند تصمیم در آن جلسه گرفته شد که یکی از آنها این بود که وجه کافی تهیه شده و باشخص کدر نتیجه این زد و خورد املاکشان خراب شده مساعدت شود که املاک خود را تعمیر و آباد نمایند همین طور تصمیمات دیگری بجهت آسایش آنها گرفته شده ولی برای اینکه جزئیات مطلب بخوبی کشف و معلوم شود کمیسیونی بجهت رسیدگی باین مسئله معین شده که آقایان نمایندگان آذر بایجانهم بجهت عضویت در آن کمیسیون دعوت شده اند و رقمه دعوت آقایان هم اگر تا کنون نرسیده باشد امروز خواهد رسید که در کمیسیون حضور بهم رسانند و بانظریات هیئت دولت مشارکت نموده هر طور کمیسیون صلاح دانست درباره اهالی آنجا مساعدت خواهد شد بدیهی است دولت همه وقت حاضر است که با اهالی ستمدیده ارومیه و غیره مساعدت نماید که از هر حیث جبران صدمات آنها بشود

معتمدالتجار - از این اقدامات دولت تشکر می کنم؟

مجلس مقارن ظهر ختم شد

مؤتمن الملک

جلسه ۱۳۰

صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه اول سنبله ۱۳۰۱ مطابق سلخ ذی الحجته -